

Săptămâna de lucru de șase zile, desființată de un economist cunoscut: „Aș lua ca exemplu Germania, care experimentează săptămâna de patru zile”

Remus Florescu

Ideea introducerii săptămânii de lucru de șase zile în România a provocat dezbateri aprinse. Economistul Sebastian Buhai, cercetător la Paris și Stockholm, a explicat de ce crede că România, care are o piață a muncii similară cu cea din Grecia, nu ar trebui să ia exemplul acesteia.

Economistul Sebastian Buhai este cercetător la Paris și Stockholm. FOTO: Arhivă personală

Zeci de comentarii a provocat articolul publicat în [Adevărul](#) zilele trecute despre ideea introducerii săptămânii de lucru de șase zile în România, după modelul Greciei.

„Săptămâna de 6 zile lucrătoare pentru fraieri, va ramane neschimbată pentru bugetari și se vor înmulți zilele libere tot pentru ei! Că trebuie cineva să plătească huzurul favorizaților” – arată un cititor „Adevărul”.

„Păi dacă ne întoarcem la comunism, atunci să confiscăm toate firmele și marile averi. Ce părere are CEO Dragoș Damian despre treaba asta?” – a comentat altcineva.

„Acum e bine cu 5 zile lucrătoare în administrație? Mergeți vinerea la ora 13 la oricare primărie, prefectură, Consiliu Județean, poliție, deconcentrate, etc și constatați dacă mai găsiți pe altcineva în afara de pază. Așa este bine? PS. Verificați și veniturile acestora fața de sectorul privat. Numai de bine!” – arată un alt comentariu.

Dezbaterea a pornit de la Dragoș Damian, CEO-ul Terapia, una dintre cele mai mari fabrici de medicamente din România și unul dintre cei mai mari angajatori industriali din Cluj și din țară. Acesta a susținut, într-un articol de opinie din Ziarul Financiar, că măsură are o anumită logică în Grecia și a sugerat că ar trebuie s-o luăm în considerare și în România, care are, de asemenea, mari probleme cu forța de muncă.

Săptămâna de lucru de șase zile desființată de un economist cunoscut

[Sebastian Buhai](#), cercetător în economie la Paris și Stockholm, specializat în piața muncii, a explicat pentru „Adevărul” de ce grecii potențial înrăutățesc criza de forță de muncă cu introducerea săptămânii de lucru de șase zile.

Economistul susține că oricum, grecii aveau cel mai lung program de lucru din UE:

„În primul rând, grecii aveau deja cel mai lung program de lucru din UE (și chiar mai mult decât americanii sau britanicii), cu o medie de 41 de ore pe săptămână - relativ, de exemplu, la media UE de 37,5 ore pe săptămână - deci deja peste 5 zile lucrătoare „clasice”. Asta se întâmplă pentru că piața de muncă se confruntă deja de ceva vreme în Grecia cu un deficit enorm de forță de muncă—mai ales calificată (din cauza scăderii accelerate a populației, atât pe fondul ratei de emigrare ridicate, dar și a natalității foarte scăzute), inter alia implicând și o productivitate scăzută a muncii.”

Aceasta a fost justificarea oferită pentru această nouă lege: reglementarea situației în care unii angajați lucrau deja peste limita legală în materie de număr de ore de muncă, în mod frecvent nefiind plătiți pentru orele suplimentare.

Această schimbare este mai mult cosmetică decât, cum ar trebui, structurală, explică Buhai. De ce? „În particular, nu aduce mai nimic în materie de reforme sine qua non în Grecia, precum potențialul unor cariere atrăgătoare, inclusiv cu oportunități egale în ansamblul forței de muncă (în particular pe categorii profesionale, de vârstă, de gen), salarii, beneficii non-pecuniare, și asigurări de șomaj decente, etc., adică exact dimensiunile care au determinat emigrarea în forță a muncitorilor greci calificați de la bun început”.

Soluția la problema Greciei este creșterea productivității și nu mai multe ore muncite.

„Și nici nu are prea multe șanse pentru a rezolva problema productivității muncii scăzute, ori cheia progresului e acolo, nu în numărul de ore suplimentare. Desigur, contextul macroeconomic al Greciei este cel trist care este, în general, deci un deceniu și jumătate de recesiune, austeritate, etc.” – a detaliat economistul.

În al doilea rând, Buhai susține că, de fapt, noua reglementare nu este, de fapt, voluntară.

„Noua lege din Grecia care va fi implementată de la 1 iulie (dar aprobată de altfel deja din septembrie anul trecut, și NU fără proteste...) ar trebui să fie complet voluntară, lăsând astfel la latitudinea angajaților dacă vor sau nu să lucreze mai multe ore pe săptămână, pentru un salariu mai mare, în caz că angajatorii își doresc asta (și asta apare desigur mai relevant pentru unele industrii și profesii decât pentru altele, etc.). Pe hârtie... într-adevăr așa apare (inclusiv cu un spor la salariu de 40% pentru cele până la 8 ore suplimentare, și 115% dacă se lucrează în perioada unei vacanțe). Problema este că în Grecia o mare parte (și o majoritate în cazul IMM-urilor) dintre negocierile angajat-angajator nu sunt intermediare de sindicate, deci, în practică, muncitorul cărui, informal, i se prezintă opțiunea de a lucra mai mult versus a nu-și păstra locul de muncă nu prea are de ales. Cu alte cuvinte, dimensiunea „voluntară” a acestor contracte de muncă suplimentară există mai mult în teorie” – a explicat Buhai.

Flexibilitatea programului de muncă, esențială pentru productivitate

Buhai atrage atenția că tendința în UE este inversă față de direcția pe care a pornit Grecia.

„Importanța acestui aspect devine și mai clară când ne gândim că, de fapt, Grecia face o mutare inversă față de multe alte state din UE (vezi de exemplu Germania sau Spania, mai recent), unde echilibrul dintre viața profesională și viața privată a devenit central în orice dezbateră despre politica pieței muncii, și unde reducerea săptămânii oficiale de lucru, sau cel puțin flexibilizarea acesteia, sunt măsurile implementate sau aflate actualmente în dezbateră”, a explicat economistul.

Economistul susține că studiile existente, inclusiv ale sale, au arătat că introducerea obligatorie a unui număr suplimentar de ore de muncă nu duce neapărat la creșterea productivității, mult mai relevante fiind opțiunea unui program cât mai flexibil de lucru pentru angajați.

„De altfel, este un fapt cunoscut în literatura de specialitate că relevanța condițiilor de muncă - atât pecuniare cât și nepecuniare; în particular incluzând flexibilitatea programului de muncă, echilibrul „work-leisure” ș.a.m.d. - pentru productivitatea muncii, motivația și reținerea personalului de muncă, precum și recrutarea de noi talente (literatura de specialitate la care am contribuit inclusiv eu) este enormă, și în creștere în cazul forței de muncă din generațiile mai tinere.”

Discuția despre Grecia este relevantă și pentru România

Buhai subliniază că multe aspecte din discuția de mai sus despre Grecia este relevantă de fapt și pentru România. De ce?

„În Romania - precum și în Polonia și Bulgaria, vezi Eurostat-- săptămânile medii de lucru urmează imediat după Grecia, cu 40,2 până la 40,4 ore. În plus, și în Romania avem un deficit grav al forței de muncă, atât calificate cât și necalificate. În sfârșit, avem în general un program strict și neflexibil de lucru, cu un număr record de angajați nesatisfăcuți cu condițiile de muncă.”

Despre situația contextuală din România, inclusiv despre condițiile de muncă oferite și/versus preferințele angajaților români, Buhai a vorbit pe larg în [Adevărul](#).

„Statisticile arată că România are unul dintre cele mai mici salarii medii (idem, minime) din UE; lucrăm un număr de ore considerabil peste media UE și avem în același timp și cele mai stricte reglementări în privința orarului de lucru, iarăși mult peste media” – susținea economistul atunci. Situația este încă valabilă, precizează el.

„Germania experimentează săptămâna de lucru de patru zile”

„În lumina celor spuse mai sus (și în acest interviu precedent în Adevărul), mă îndoiesc deci profund că Romania ar trebui să se inspire din partea Greciei, în acest context... Dimpotrivă, aș lua un exemplu la polul opus: cu câteva luni în urmă, Germania a început să experimenteze cu o săptămână de lucru de 4 zile, exact pentru a încerca să soluționeze deficitul de forță de muncă... Germanii au de altfel una dintre cele mai scurte săptămâni de lucru din Europa, cu o medie de lucru de puțin peste 35 ore pe săptămână. În schimb, sunt între cei mai productivi din UE” – explică Buhai.

Un alt exemplu este cel al Danemarcei.

„Să mă întorc la potențial țara mea preferată în materie de reglementare a pieței muncii din UE, Danemarca operează cu o săptămână de lucru oficială de 37 de ore, fără însă a specifica numărul de zile lucrătoare—asta înseamnă că, în practică, angajații distribuie aceste ore cum doresc, pe 4 sau 5 zile, obținând flexibilitatea programului și un echilibru între muncă și familie de invidiat, în timp ce productivitatea muncii (cel puțin în sectorul privat danez) este pe locul doi în Europa (după Irlanda)”, detaliază Buhai.

Similar danezilor, suedezi păstrează cele 5 zile de lucru săptămânal, dar lasă angajații din multe categorii profesionale să aleagă să lucreze doar 6 din 8 ore pe zi.

„Țintesc astfel flexibilitatea și satisfacția cu ceea ce numim, și vom auzi ad înfinitum despre asta, work-life balance (echilibrul dintre viața privată și cea profesională” Acolo trebuie lucrat pentru creșterea productivității muncii-- și a productivității economice în general!”- concluzionează Buhai.

Ideea unei săptămâni de lucru de șase zile în România este, astfel, desființată cu argumente solide de economistul Sebastian Buhai.